

MÓR VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT
KÉPVISELŐ-TESTÜLETE
RÉSZÉRE

5. / napirend

JAVASLAT

A MÓRI-VÍZ ÉS KÖRNYÉKÉNEK HELYI JELENTŐSÉGŰ VÉDETT
TERMÉSZETI TERÜLETTÉ NYILVÁNÍTÁSÁRÓL SZÓLÓ 12/2016. (IV.
2.) ÖNKORMÁNYZATI RENDELET MÓDOSÍTÁSÁRA

Mór, 2023.04.26.

Előterjesztő:

dr. Taba Nikoletta
jegyző

Előkészítette:
Városfejlesztési és -üzemeltetési Iroda

Az ülés típusa: nyilvános

Zárt ülés esetében jogalapja:

- Mötv. 46.§ (2) a)
Mötv. 46.§ (2) b)
Mötv. 46.§ (2) c)

Az előterjesztést véleményezte és az alábbi szempontok szerint tartalmáért felelősséget vállal:

	Dátum	irodavezető neve, aláírása
<i>szakmai</i>	2023. április 20.	 Hajnal Tibor
<i>gazdasági-pénzügyi</i>	2023. április 20.	 Laki Csabáné
<i>jogi</i>	2023. április 20.	 dr. Oross József

Az előterjesztés az alábbi döntési javaslato(ka)t tartalmazza:

RENDELET-TERVEZET SZÁMA: 1 DB	
Döntéshozatal rendje: minősített többség jogalap: Mötv. 42. § 1. pontja és 50. §-a	<u>Rendeletet kapja:</u> <ul style="list-style-type: none">• Önkormányzati Iroda 2 pld• Városfejlesztési és üzemeltetési Iroda 2 pld.

Az előterjesztést véleményező bizottságok:

- Pénzügyi Bizottság Oktatási, Kulturális és Sport Bizottság
 Településfejlesztési Bizottság Szociális és Egészségügyi Bizottság

Meghívásra javasolt:

Székely Nóra főépítész

A Képviselő-testület elé terjeszthető:

.....
jegyző

ELŐZETES HATÁSVIZSGÁLAT

a Móri-víz és környékének helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánításáról szóló 12/2016. (IV. 2.) önkormányzati rendelet módosításához

1. társadalmi hatásai:	nincs
2. gazdasági hatásai:	nincs
3. költségvetési hatásai:	nincs
3.1. az intézkedés költségvetési egyenlegrontó hatása:	
3.2. az intézkedés egyenlegrontó hatásának fedezete a költségvetésben:	
3.3. az intézkedési költségvetési egyenlegjavító hatása:	
3.4. az intézkedés egyenlegjavító hatásának figyelembevétele a költségvetésben:	
3.5. teljes hatás:	
3.6. teljes hatás az elfogadott költségvetéshez képest:	
4. környezeti következményei:	lehetőség nyílik öntözővíz-tározótó kialakítására
5. egészségi következményei:	nincs
6. adminisztratív terheket befolyásoló hatásai:	az adminisztratív terheket nem növeli
7. jogszabály megalkotásának szükségessége, a jogalkotás elmaradásának várható következménye:	a rendelet kezelési terv melléklete teljes tiltást fogalmaz meg bármilyen létesítmény telepítésére
8. a jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek:	biztosítottak
9. egyéb:	nincs

JAVASLAT
A MÓRI-VÍZ ÉS KÖRNYÉKÉNEK HELYI JELENTŐSÉGŰ VÉDETT TERMÉSZETI
TERÜLETTÉ NYILVÁNÍTÁSÁRÓL SZÓLÓ 12/2016. (IV. 2.) ÖNKORMÁNYZATI
RENDELET MÓDOSÍTÁSÁRA

INDOKOLÁS

Mór Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a 467/2022. (XII. 14.) határozatával döntött, hogy Mór város településtervének módosítási eljárását megindítja. A módosítási pontok között szerepel a Mór, 01083/11 és 01083/12 hrsz-ú ingatlanokra vonatkozóan új övezeti besorolás megállapítása. A tárgyi ingatlanokon a beruházó Sárreai Agrár Kft. öntözési célú víztározó tavat tervezett megvalósítani pályázati forrásból. A vízjogi létesítési engedély megszerzéséhez szükséges a területet vízgazdálkodási területbe sorolni.

A településterv módosítása során az *egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról* szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet szerint meg kell kérdezni az érdekelt államigazgatási szerveket, hogy a tervezett módosítási pontok gyakorolnak-e jelentős környezeti hatást a szakterületüket érintően. A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósága és a Fejér Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztálya (a továbbiakban: környezetvédelmi hatóság) jelezte, hogy véleményük alapja az előzetes vizsgálati eljárásban hozott döntés, mivel a beruházásban tervezett öntözővíz tározótó és a környező ingatlanokon kialakítandó öntözőtelep létesítése a helyi védett természetvédelmi terület, és részben Natura 2000 területen történő megvalósítása folytán a környezetvédelmi hatóság által - előzetes vizsgálati eljárásban hozott döntésétől függően - környezeti hatásvizsgálat köteles tevékenység.

A beruházó kezdeményezte az előzetes vizsgálati eljárás lefolytatását, mely során a környezetvédelmi hatóság az FE/KTF/2626-16/2023. iktatószámú döntésében megállapította, hogy a tervezett tevékenység engedélyezésével kapcsolatban jogszabályi kizáró ok merült fel, így a tervezett tevékenység kérelem szerinti megvalósítására engedély nem adható. A jogszabályi kizáró ok a *Móri-víz és környékének helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánításáról* szóló 12/2016. (IV. 2.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: önkormányzati rendelet) mellékletét képező kezelési terv előírása, mely szerint „tilos további létesítmények telepítése, lakó- gazdasági, vagy egyéb építmény elhelyezése”.

A környezetvédelmi hatóságnál a fentiek szerinti előzetes vizsgálati eljárás kizáró okot vagy jelentős környezeti hatást nem megállapító határozattal történő lezárásához az önkormányzati rendelet módosítása szükséges.

A megindított településterv módosítással a területre vonatkozó övezeti előírások változnak /korlátozott használatú általános mezőgazdasági terület helyett vízgazdálkodási terület övezet kerül előírásra/. A településterv módosításával egyidejűleg önkormányzati jogalkotói feladat a szükséges összhang megteremtése a helyi jelentőségű védett természeti területre vonatkozó önkormányzati rendelettel.

A fentiekre figyelemmel a tervezett öntözővíz-tározótó és öntözőtelep létesítményeinek elhelyezéséhez, a szükséges engedélyek megszerzéséhez a

településterv módosítása mellett szükséges az önkormányzati rendelet 3. mellékletét képező kezelési terv „3.3 A gyakorlati természetvédelmi feladatok meghatározása” pontjában meghatározott „Általános kezelési előírások” második francia bekezdésének módosítása. A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság jelzésére törlésre került a már nem aktuális adatokat tartalmazó 1.5 pont alatti „Tulajdonosi, birtokviszonyok, használati jogok” elnevezésű pont, továbbá a kezelési terv teljes szövegében szereplő „tervezési terület”, illetve „védelemre tervezett terület” megnevezés helyett „védett terület” megnevezést alkalmaztunk.

A módosítás során rendelettervezet és melléklete *a természetvédelmi kezelési tervek készítésére, készítőjére és tartalmára vonatkozó szabályokról* szóló 3/2008. (II. 5.) KvVM rendelet 6. §-a alapján a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóságnak, *a környezet védelmének általános szabályairól* szóló 1995. évi LIII. törvény 48. § (3) bekezdésében foglaltakra figyelemmel véleményezésre, a Fejér Vármegyei Önkormányzatnak állásfoglalásra, a szomszédos és az érintett önkormányzatoknak tájékoztatásul megküldésre került. A Fejér Vármegyei Önkormányzat állásfoglalása folyamatban van.

A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóságával és a Fejér Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztályával lefolytatott véleményezési eljárás során tett megállapítások alapján, különös figyelemmel a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság kiegészítő szakmai véleményére, /előterjesztés 1. melléklete/ javaslom az önkormányzati rendelet-tervezet és mellékletét képező módosított kezelési terv alábbiak szerinti módosítását. A Fejér Vármegyei Önkormányzat állásfoglalása az előterjesztés 1. mellékletéhez pótlólag becsatolásra kerül.

A Településfejlesztési Bizottság véleményét a Képviselő-testület ülésén ismerteti.

A fentiekre tekintettel az alábbi rendelet-tervezetet terjesztem a T. Képviselő-testület elé:

RENDELET TERVEZET

Mór Városi Önkormányzat Képviselő-testületének .../2023. (IV. 27.) önkormányzati rendelete

a Móri-víz és környékének helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánításáról szóló 12/2016. (IV.2.) önkormányzati rendelet módosításáról

Mór Városi Önkormányzat Képviselő-testülete az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 24. § (1) bekezdés b) pontjában, 36. § (1)

bekezdésében és 55. § (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva, a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 48. § (3) bekezdésében biztosított véleményezési jogkörében eljáró Fejér Vármegyei Kormányhivatal, mint környezetvédelmi igazgatási szerv, a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46. § (2) bekezdés c) pontjában biztosított véleményezési jogkörében eljáró Fejér Vármegyei Önkormányzat és a természetvédelmi kezelési tervek készítésére, készítőjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 3/2008. (II.5.) KvVM rendelet 6. §-ában biztosított véleményezési jogkörében eljáró Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság véleményének kikérésével a következőket rendeli el:

1. §

Mór Városi Önkormányzat Képviselő-testületének a Móri-víz és környékének helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánításáról szóló 12/2016. (IV.2.) önkormányzati rendelete 3. melléklete helyébe az 1. melléklet lép.

2. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Mór, 2023.04.20.

dr. Taba Nikoletta
jegyző

1. melléklet a .../2023. (IV.27.) önkormányzati rendelethez

3. melléklet a 12/2016. (IV.2.) önkormányzati rendelethez

1. TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TERV

1. Általános információk

1.1. A terület azonosító adatai

a) azonosításra alkalmas név:	Móri-víz és Környéke Helyi Jelentőségű Természetvédelmi Terület
b) a Védett Természeti Területek Törzskönyve törzskönyvi száma:	
c) védett terület helyi jelentőségű védett terület-részeire vonatkozó védetté nyilvánító jogszabály száma:	Önkormányzati rendelet
d) nemzetközi egyezmény hatálya alá tartozó vagy nemzetközi jelentőségű terület jelölése, sorszáma:	HUDI20033 területkódú Natura 2000 terület
f) a védett terület kiterjedése:	Kb. 120 ha 2479 m²
g) a megye megnevezése, ahol a védett terület elhelyezkedik:	Fejér
h) a települések megnevezése, ahol a védett terület elhelyezkedik:	Mór
i) a tengerszint feletti magassága (szélső értékek):	150 m
j) a védett területet fedő 1: 100 000 méretarányú térképszelvények	EOTR -
k) az illetékes természetvédelmi hatóság megnevezése:	Mór Városi Önkormányzat Jegyzője
l) a jogszabályban kijelölt természetvédelmi kezelő megnevezése	Móri-Árok Természeti Öröksége Közalapítvány.

1.2. A terület rendeltetése

Természetvédelmi:

Biztosítsa a védendő terület hosszú távú megőrzését, ezzel az ott élő védett növény- és állatfajok sokféleségének védelmét, élőhelyük megtartását.

Tájképi elem védelme:

A környéken egyedülálló tájképi elem együttes, a patak mentén csodálatos szépségű fűzérként végigfutó rétek, nádasok, égeres-füzesek látványának megőrzése.

Oktatási-ismeretterjesztési és kirándulóhely:

A város közelében természetvédelmi oktatást segítő bemutatóhely.

1.3. A terület jogi helyzete

Helyi jelentőségű természetvédelmi terület

1.4. A terület elhelyezkedése, határai

A védett terület Fejér megyében, Mór város központjától DK irányban, a „Parátlí”-től kezdődik. Innen Bodajk település felé hosszú, keskeny sávban eléri Bodajk település közigazgatási határát. A keskeny téglalap alakú terület hossz tengelyét a Móri-víz folyó adja. Nyugati, illetve keleti határait a réteket, erdőfoltokat övező szántóterületek adják.

Középpontjának hozzávetőleges földrajzi koordinátái: EOY Y: 472106, EOY X: 181215.

A védett terület lehatárolása az 1. számú térképmellékletben került feltüntetésre.

1.5 Területre vonatkozó tervezési és egyéb előírások

1.5.1. Településrendezési vonatkozások

Mór Városi Önkormányzat Képviselő-Testülete a 76/2006. (VIII.30.) számú határozattal és a 23/2006. (IX. 25.) számú rendelettel elfogadta Mór Településrendezési Tervét. A településrendezési tervben meghatározásra került, hogy Mór területén természetvédelmi szempontból az alábbi védettségeket kell figyelembe venni:

Mór külterületén több ex lege védett lápterület található, az alábbi helyrajzi számokon: Mór 0294/1, Mór 0294/2, Mór 0295, Mór 0296/1, Mór 0300/1, Mór 0300/2, Mór 0300/3, Mór 0300/4, Mór 0300/5, Mór 0306, Mór 0307, Mór 0462, Mór 0463, Mór 0467/1

A település közigazgatási területén ex lege védett források helyezkednek el.

A település területén érzékeny természeti terület nem található.

A település területén országos védelem alatt álló terület (Vértesi Tájvédelmi Körzet) található, amely a tervezett Vértesi – Naturpark területéhez fog tartozni, ahol a természeti és kulturális értékek hasznosítását az idegenforgalom – elsősorban a természetben történő aktív kikapcsolódás, felüdülés, gyógyulás, természetvédelmi oktatás, nevelés, ismeretterjesztés – lehetőségeit feltáró részletes vizsgálattal ajánlott alátámasztani. Az oktatási – kutatási – ökológiai célú idegenforgalmi hasznosítást, valamint a természetkímélő gazdálkodást szükséges előnyben részesíteni.

A településen az országos ökológiai hálózat egyéb területei:

Ökológiai folyosó területek a vízfolyások mentén helyezkednek el.
Természeti területek a Tímár erdő tömbje és a Móri víz mellett húzódnak.

A településen Natura 2000 területek kijelölésre kerültek.

Az országos védelemre nem tervezett és törvény ereje által sem védett területek közül számos természeti, illetve ökológiai értékekben gazdag. Ezen területek védelmét helyi természetvédelmi területek kialakításával, illetve a területhasználatok ökológiai védelmet biztosító szabályozásával lehet elérni.

A természeti védelem kialakítása megkönnyíti a tájvédelmi, művelési ág váltási javaslatok végrehajtását, ezáltal lehetővé teszi az élőhelyek rehabilitálását, ökológiai, illetve zöld folyosó kialakítását. A helyi védettségekkel a táj fontos elemeinek a fennmaradása biztosítható. A település területén helyi jelentőségű természetvédelmi területként védett területek:

- a Vajal-forrás és környéke, amelynek természetközeli állapota mély fekvésének köszönhetően megmaradt. Az itteni, viszonylag kis kiterjedésű nádasban őshonos, hatalmas szürke nyár matuzsálemek, valamint szintén idős fűzek állnak. Számos állatfajnak nyújt menedéket az intenzív mezőgazdasági termeléssel övezett terület. A helyi jelentőségű természetvédelmi területen a tájszerkezet jellegzetes elemeit bemutató tanösvények kialakítása javasolható.

- a Móri-víz környéke, ahol rétek, nádasok, éger-füzesek kísérik a vízfolyást a Vértés és a Kelet-Bakony között. Ez, a talaj- és felszíni vízviszonyok miatt mezőgazdaságilag értéktelennek mondható terület ökológiailag igen jelentős értéket képvisel, számos természetvédelmi ritkaság található meg itt. Az élővilág számára élő-, szaporodó-, búvó- és táplálkozóhely, természetközeli állapotban való megőrzése az intenzív mezőgazdaság övezte területen rendkívüli fontosságú.

A helyi jelentőségű természetvédelmi területekre hosszú távú természetvédelmi kezelési terv készítendő. A kezelési terv elkészültéig fakivágás csak az érvényben lévő erdészeti üzemtervek alapján engedélyezhető.

A helyi jelentőségű természetvédelmi területen csak környezeti hatástanulmány és természetvédelmi kezelési terv alapján szabad építési munkát, feltöltést, bozót- és cserjeirtást végezni.

A település területén található idős, értékes fák helyi jelentőségű védett természeti emlékként védelem alá kerülnek. A helyi jelentőségű védett természeti emlék nem károsítható, nem vágható ki. Fakivágási engedély csak abban az esetben adható ki, amennyiben azt a növényegyed egészségi állapota szükségessé teszi és a fakivágás balesetveszély elhárítására irányul. A kivágást követően a fa helyén a természeti emlék azonos fafajjal és fajtavál pótlendő. A helyi jelentőségű védett természeti értékek védelem alá helyezéséről azon ingatlanok tulajdonosait, amelyen a természeti érték található, értesíteni kell.

1.6. A természetvédelmi kezelés szervezete és infrastruktúrája

A természetvédelmi kezelési terv készítője:

Móri-árok Természeti Öröksége Alapítvány

Groszeibl Zoltán Természetvédelmi szakmérnök

A védett terület természetvédelmi kezelési feladatait ellátó szervezet:

Móri-Árok Természeti Öröksége Alapítvány

2. A védett terület környezeti, természeti és társadalmi-gazdasági jellemzőinek leírása

2.1. Környezeti jellemzők

2.1.1. Éghajlat

A terület klimatikus adottságait röviden az alábbi táblázatok mutatják be:

Adat	Érték
Átlagos évi középhőmérséklet (C):	10.81
Tenyészedőszak alatti középhőmérséklet(C):	17.81

Fagyos napok száma:	21-22
Havas napok száma:	16-17
Hótakaró átlagos vastagsága (cm):	19-19
Hószénapok száma:	25-30
Átlagos maximális hőmérséklet:	22.1
Napsütéses órák száma:	1900-2000

Hónap	Havi átlagos	
	Hőmérséklet (C)	Csapadék (mm)
JANUÁR	-0,56	42,65 (35)
FEBRUÁR	1,23	32,78 (36)
MÁRCIUS	5,31	28,99 (39)
ÁPRILIS	10,05	51,38 (51)
MÁJUS	15,54	76,35 (71)
JÚNIUS	18,41	80,90 (60)
JÚLIUS	20,31	82,35 (58)
AUGUSZTUS	19,90	82,38 (61)
SZEPTEMBER	15,37	59,91 (55)
OKTÓBER	9,51	57,70 (55)
NOVEMBER	4,80	48,89 (53)
DECEMBER	0,76	48,56 (41)

2.1.2. Hidrológia

A védett terület a Móri-árok középső része, vízgyűjtője a szomszédos Vértes hegység DNY-i és Bakony hegység K-i területeinek.

A régióban a felszínre jutó víz mennyiségét nagyban csökkentette a bányászati tevékenység, melynek révén sok forrás apadt el. A térségről általában elmondható, hogy sem talaj, sem rétegvizekben nem bővelkedik.

A Móri-víz vizsgált szakaszát tápláló források száma durván 17 db. A források nagy része időszakos kemény karsztvíz jellegű. A források vízhozama a karsztvízszinttől függ.

Főbb tápláló források, vízfolyások: Káposzta-ér, Vájos-kút, Két-ér illetve a móri halastavak túlfolyása, Jenő-kút, Koplalói források, Látó-hegyi tó túlfolyása, Hét-kúti forrás.

Jelentős mennyiségű tisztított szennyvíz kerül a móri szennyvíztisztító telep révén a folyóba.

E vízmennyiségek folyóba kerülésével, majd az alsóbb szakaszon további gyűjtéssel alakul ki a Fehérvárcsurgón mért 500 l/sec vízhozam.

A Móri-víz hordalékos völgsíkján a talajvíz 2-3 m mélyen található, míg a folyó melletti réteken ez az érték 20 cm-re módosul. Itt csapadékos esztendőben a rét talajába vágott keréknyomokból is csak legnagyobb nyári melegben tűnik el a víz. A régióban ez különlegesség, ennek köszönhető a terület jellegzetes, különleges élővilága.

2.1.3. Felszínalaktan

A védett terület a földrajzilag a Dunántúli-középhegység nagytájban, a Vértes-Velencei hegység közepén, a Móri-árok kistájában helyezkedik el.

A Vértes DNY-i szélé (Csóka-hegy) sasbérce szerkezetű. Innen dombvidék jellegű területek (Kecske-hegy, Látó-hegy) képezik az átmenetet a Móri-víz folyót szegélyező, szinte alföldi sík (Sárrét) között. A védett területtől nyugatra ismét dombvidék jellegű területek következnek, melyek szintén átmenetet képeznek a Móri-víz és a Keleti-Bakony között.

2.1.4. Földtan, vízföldtan

A védett terület a szakaszos süllyedéssel képződött Móri-árok egyik, ÉNY-DK-i irányú haránttörésében helyezkedik el. A Móri-árok a Pannónia emeletben tengersiz, a felső pleisztocénben és a pleisztocén kezdetén ösfolyó, az Össárvíz medre volt, mely a Kárpátok nyugati része felől lefolyó vizet vezette a Mezőföldön keresztül az Alföld felé. A környék legmélyebben fekvő területéről van szó, kb. 150 m a tengerszint feletti magassága.

2.1.5. Talajtan

A Mór környéki talajok genetikai főtípusai a következők:

- váztalajok
- közethatású talajok
- közép-és DK-európai barna erdőtalajok
- csernozjom talajok
- réti talajok
- folyóvízi és tavi üledékek, hordalékok talajai

A védett terület talajtani szempontból elkülönül a közvetlen környezetétől a vizsgált terület szempontjából a két utóbbi érdekes, további jellemzőik:

Réti talajok

- a. Közepes humuszrétegű, karbonátos öntés réti talajok, iszapos homokon, vagy agyagon.
- b. Típusos réti talajok, mélyben enyhén szódás altípus, iszapos homokon, vagy homokos agyagon.

A körülményektől függően a hidromorf viszonyok oka felületi vízborítás, vagy a talajvíz közelsége.

Folyóvízi és tavi üledékek hordalékok talajai

E talajok legfőbb sajátossága, hogy a talajképződési folyamatok kialakulását valamilyen külső tényező akadályozta. A talajbiológiai folyamatok felszínre gyakorolt hatását a permanensen ismétlődő áradások üledékei legátolták.

2.2. Biológiai, ökológiai jellemzők

2.2.1. Növényvilág

A vizsgált terület florisztikai beosztása:

Klímaöv, vegetációzóna: erdős puszták öve

Flóratartomány: Pannóniai flóratartomány (Pannonicum)

Flóraidék: Dunántúli-középhegység (Bakonyicum)

Flórajárás: Vértes és Bakony (Vesprimense)

2.2.1.1. Növénytársulások

A terület már említett különlegessége, miszerint éghajlatában és tájképi megjelenésében is eltér az elméletileg ide vonatkozó nagyobb földrajzi egységtől, leginkább a növényföldrajzi besorolás során szembeötlő. Ugyanis nem, illetve nem csak a Vértes és Bakony flórajárás elemei fedezhetőek fel, hanem az innen déli irányban elterülő Mezőföld elemei is megjelennek. Tulajdonképpen ez nem csoda, hiszen azzal határos, annak észak-nyugati kis nyúlványa.

Így módosulhat a növényföldrajzi beosztás a következők szerint:

Flóraidék: Az Alföld flóraidéke (Eupannonicum)

Flórajárás: Duna-vidék (Colocense)

Valóban, a rét sok helyen emlékeztet a Turján vidékre, illetve az ott található rétekre. De valószínűleg közelebb áll az igazsághoz az a kijelentés, hogy a középhegységi flóraidékbe beékelődő alföldi flóraidék jellegzetes elemei, mintegy átmeneti zónaként keverednek egymással.

2.2.1.2. A vizsgált terület növénytársulásainak ÉIÚ szerinti besorolása

A módosított Á-NÉR alapján készült Élőhelyismereti Útmutató 2.0 (Bölöni, J. - Kun, A. - Molnár, Zs. szerk. 2003) besorolásai szerint, az alábbi növénytársulások találhatóak a területen.

- B1a - Nem tőzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások

- B5 - Nem zsombékoló magassásrétek
- D1 - Láprétek (*Caricion davallianae*)
- D2 - Kékperjés rétek
- D34 - Mocsárrétek
- D5 - Patakparti és lápi magaskórósok
- P2b - Galagonyás-kökényes-borókás cserjések
- J5 - Égerligetek

2.2.1.3. A területen végzett korábbi monitoring eredményei:

- Kis-dűlő alatti terület növénytársulása Rókasásos láprét (*Caricetum vulpinae* Soó 1927).

Potenciálisan veszélyeztetett természetes társulás (Borhidi-Sánta 1999).

- A Kecske-malom környékének növénytársulása a Kékperjés vagy kiszáradó láprétek csoportjába tartozó Meszes talajú kékperjés rét (*Succiso Molinietum hungaricae*).

Védett növényfaj: **Kisfészekű aszat (*Crisium brachycephalum*)**

Védelemre javasolt társulás (Borhidi-Sánta 1999).

- A Karám-rét – Fink-rét növénytársulása a Kékperjés vagy kiszáradó láprétek csoportjába tartozó Meszes talajú kékperjés rét (*Succiso Molinietum hungaricae*).

Védelemre javasolt társulás (Borhidi-Sánta 1999).

Védett növényfaj: **Dárdás csukóka (*Scutellaria hastifolia*)**

- A Hosszú-sárrét aljának növénytársulása a Sík és domvidéki mocsárrétek csoportjába tartozó Csenkeszes nedves kaszálórét (*Ciriso cani-Festucetum pratensis*).

Védett növényfaj:

Hússzínű ujjaskosbor (*Dactylorhiza incarnata*)

Mocsári kosbor (*Orchis laxiflora subsp. palustris*)

Réti iszalag (*Clematis integrifolia*)

Szibériai nőszirm (*Iris sibirica*)

Kisfészekű aszat (*Crisium brahycephalum*)

Védelemre javasolt társulás (Borhidi-Sánta 1999).

- A bodajki Felső-réttel szomszédos területek növénytársulása a Sík és domvidéki mocsárrétek csoportjába tartozó Csenkeszes nedves kaszálórét (*Ciriso cani-Festucetum pratensis*).

Védett növényfaj:

Fehér zászpa (*Veratrum album*)

Hússzínű ujjaskosbor (*Dactylorhiza incarnata*)

Kisfészkes aszat (*Crisium brahycephalum*)

Vízmelléki csukóka (*Scutellaria galericulata*)

Szibériai nőszirm (*Iris sibirica*)

Vízmelléki csukóka (*Scutellaria galericulata*)

Védelemre javasolt társulás (Borhidi-Sánta 1999).

2.2.2. Állatvilág

2.2.2.1. Gerinctelen fauna

Kellő szakértelem, illetve az ilyen irányú munka felszerelési hiányosságai miatt konkrét felmérés nem történt. Azonban jó néhány védett nagy lepke, és védett bogár faj, illetve további védett rovarfajok megfigyeléséből, illetve az élőhelyi adottságokból egyértelműen következik egy esetleges szakértő vizsgálat sikeressége.

2.2.2.2. Kétéltűek

A terület kétéltű állománya nagyon fontos pl. az itt táplálkozó gólyák számára, ezért védelmük - szaporodásra alkalmas vízfelületek kialakítása – igen lényeges feladat.

Megfigyelt kétéltű fajok (minden kétéltű faj védett):

Barna varangy (*Bufo bufo*)

Zöld varangy (*Bufo viridis*)

Erdei béka (*Rana dalmatina*)

Mocsári béka (*Rana arvalis*)

Leveli béka (*Hyla arborea*)

Vöröshasú unka (*Bombina bombina*)

2.2.2.3. Hüllők

A vizsgált területen megfigyelt hüllő fajok (minden hüllő faj védett):

Fürge gyík (*Lacerta agilis*) jelentős állománya él a területen, főleg a szárazabb Kis-dűlő környékén.

Zöld gyík (*Lacerta viridis*) jelentős populációja él a Felső- réten.

Vízisikló (*Natrix natrix*) többször megfigyelt faj a Móri-víz felső folyásán.

2.2.2.4. Madarak

A védett madarak csoportosítása rendhagyó módon nem a nomenklátúra szerint, hanem az élőhelyek összefüggése szerint:

Nedves kaszálók, rétek madárvilága

Az egyik legfontosabb kiemelten veszélyeztetett faja lehet e területeknek a **Haris** (*Crex crex*) a nedves rétek potenciális élőhelyet nyújtanak számára, ám kétséget kizáró megfigyelése még nem volt.

Fürj (*Coturnix coturnix*) szintén nagyon fontos a fészkelője ezen élőhelyeknek, (kapcsolódva a szomszédos mezőgazdasági területekkel) stabil populációja él.

Fehér gólyának (*Ciconia ciconia*) Mór környékén a legfontosabb táplálkozó helye az egész védelemre javasolt terület.

Fekete gólyának (*Ciconia nigra*) Tavaszi és nyár eleji időszakban szinte mindennapos megjelenéséről beszélhetünk. Valószínűleg a közeli erdőségekben költ.

Bibic (*Vanellus vanellus*) rendszeres költő, de csak kis egyed számban.

Rozsdás csuk (*Saxicola rubetra*)

Mezei pacsirta (*Alauda arvensis*)

Mocsárrétek és a szegélyező erdőfoltok, cserjések

Sárszalonka (*Gallinago gallinago*) többszöri fészkelési kísérlete került megfigyelésre. Nem elképzelhetetlen, hogy nagyobb vízállások idején rendszeres költőfaja e területeknek.

Réti tücsökmadár (*Locustella naevia*) kis számban, de rendszeres fészkelő.

Guvat (*Rallus acvaticus*)

Vizicsibék (*Porzana sp.*)

Szürke cankó (*Tringa nebularia*) alkalmanként vonul és táplálkozik a területeken.

Nagy kócsag (*Egretta alba*) rendszeresen megjelenő faj.

Szürke gém (*Egretta cinerea*) rendszeresen megjelenő faj.

Gyurgyalag (*Merops apiaster*) és a **Búbosbanka** (*Upupa epops*) a kb. 800 m-re észak-nyugati irányban lévő lösz oldalokban rendszeresen költ.

Parti fecske (*Riparia riparia*) a közeli homokbánya rendszeres fészkelője.

Fogoly (*Perdix perdix*) sajnos mára már csak alkalmi előfordulása ismert, bár a terület alkalmas lenne fészkelő helynek is. 2006-ban megkezdett repatriálása stagnál.

Sárga billegető (*Motacilla flava*) vonuláskor.

Barázda billegető (*Motacilla alba*)

Vörösbegy (*Erithacus rubecula*)

Fülemüle (*Luscinia megarhynchos*)

Cigány csuk (*Saxicola torquata*)

Hantmadár (*Oenanthe oenanthe*) csak vonuláskor.

Fekete rigó (*Turdus merula*)

Kis poszáta (*Sylvia curruca*)

Mezei poszáta (*Sylvia communis*)

Barátposzáta (*Sylvia atricapilla*)

Karvalyposzáta (*Sylvia nisoria*)

Nagy őrgébics (*Lanius excubitor*)

Tövisszúró gébics (*Lanius collurio*)

Mezei veréb (*Passer montanus*)

Erdei pinty (*Fringilla coelebs*)

Meggyvágó (*Coccothraustes coccothraustes*)

Zöldike (*Carduelis chloris*)
Tengelic (*Carduelis carduelis*)
Kenderike (*Carduelis flavirostris*)
Citromsármány (*Emberiza citrinella*)
Sordély (*Miliaria calandra*)
Nádi sármány (*Emberiza schoeniclus*)

A magányos fák, illetve a környező erdők madarai

Egy-egy magányos fa önmagában is egy teljes életközösségnek a megtestesítője. A rovaroktól a gerincesekig - leginkább a madarak - szinte minden nemzetség képviselteti magát egy fajjal. Nagyon fontosak ezek a fák mivel a hatalmas koruk, illetve szabad növéstük következtében pontos habitus képet kapunk róluk, mert teljesen más formában fejlődnek, mint a zárt erdőkben. Hosszan fejlődő rovaraink - pl. Szarvasbogár - bölcsői. Odvaikkal fontos fészkelő helyeket biztosítanak az odúlakó madarak számára.

Kék galamb (*Columba oenas*)
Vadgerle (*Streptopelia turtur*)
Kakukk (*Cuculus canorus*)
Erdei fülesbagoly (*Asio otus*)
Macskabagoly (*Strix aluco*)
Zöld küllő (*Picus viridis*)
Hamvas küllő (*Picus canus*)
Nagy fakopáncs (*Dendrocopos major*)
Nyagtekercs (*Jynx torquilla*)
Léprigó (*Turdus viscivorus*)
Berki tücsökmadár (*Locustella fluviatilis*)
Szürke légykapó (*Muscicapa stia*)
Barát cinege (*Parus palustris*)
Kék cinege (*Parus caeruleus*)
Szén cinege (*Parus major*)
Őszapó (*Aegitolos caudatus*)
Csúszka (*Sitta europea*)
Fakusz (*Certhia sp.*)
Nagy fülemüle (*Luscinia luscinia*)
Seregély (*Sturnus vulgaris*)
Sárga rigó (*Oriolus oriolus*)
Holló (*Corvus corax*)
Kuvik (*Athene noctua*)
Kabasólyom (*Falco subbuteo*)
Vörös vércse (*Falco tinnunculus*)
Egerészölyv (*Buteo buteo*)

Alkalmanként előforduló ritkább madarak

Parlagi sas (*Aquila heliaca*)
Kis sólyom (*Falco colombarius*)
Békászó sas (*Aquila pomarina*)
Gatyás ölyv (*Buteo lagopus*)
Héja (*Accipiter gentilis*)
Kékes rétihéja (*Cycus cianeus*)
Vonuló északi récefajok

2.2.2.5. Emlősök

Sün (*Erinaceus concolor*)
Közönséges erdei mókus (*Sciurus vulgaris*)
Nagy pele (*Glis glis*)
Menyét (*Mustela nivalis*)
Nyuszt (*Martes martes*)
Hermelin (*Mustela eriminea*)
Vidra (*Lutra lutra*)

2.3. Gazdasági, társadalmi és kulturális jellemzők

2.3.1. Mezőgazdaság

A védett terület nagy részben szántó és rét, de előfordul legelő, erdő is.

2.3.2. Erdőgazdálkodás

A védett területen egyetlen, a Mór 225 erdőtag, „A” részletét (3,8 Ha) érinti erdészeti üzemterv. Az üzemterv adatai szerint az erdőrészlet talajvédelmi rendeltetésű, de nem védett.

A területen található többi erdőtársulás, facsoport magányos fák egyedei erdészeti szabályozáson kívül állnak. Ez a tény nagy veszélyt is jelent megőrzésük szempontjából.

2.3.3. Vadgazdálkodás

Vadgazdálkodási tevékenység folyik a területen. A védett terület a Vajai Vadásztársaság Mór vadászati jogosultságával érintett, 07 400 210 141 kódszámú vadászterületben fekszik.

2.3.4. Üdülés és idegenforgalom

A védett területen közút nem halad, nagyközönség számára átlagos közlekedési (személyautó, kerékpár) eszközökkel az év jelentős részében nehezen megközelíthető. Ilyen irányú feltáratlansága, illetve értékei ismeretének hiányában ritkán látogatott. Turisztikai szempontból jelenleg csak a lovaglásban járatosak keresik fel.

2.3.5. Települési viszonyok

A védett területen lakott terület nincs.

2.3.6. Oktatás, bemutatás

A védett területen jelenleg nincs kiépített oktatással, bemutatással kapcsolatos létesítmény, de tervezett a védett területrészen az oktatást és bemutatást egyaránt szolgáló tanösvény és információs táblák kialakítása.

2.3.7. Kutatás

A területen részletes ökológiai, botanikai, zoológiai, vagy átfogóbb természetvédelmi kutatás, illetve ezekhez kapcsolódó monitoring tevékenység nem folyt, csak alkalmi és részleges botanikai és zoológiai felmérések történtek.

2.3. 8. Kultúrtörténeti értékek

A védett területen nem lelhető fel kultúrtörténeti érték. Érdekességként lehet megemlíteni a régi vízimalom még felfedezhető gátmaradványait.

2.4. Táji értékek

A vizsgált terület tájképi megjelenése a környéken egyedülálló! A védett terület különleges tájképi értékkel bír, elsősorban a terület jellege, a területen található növénytakasulások idilli összhangja természetközelsége miatt. A szomszédos környezet jellegében, művelésében nagyban különbözik, minden részlete régóta magán viseli az antropogén hatások eredményeit.

2.5. Adatbázisok

- településrendezési terv
- vízjogi üzemeltetési engedélyek
- vízminőség adatok
- tulajdoni lap
- fotódokumentáció

II. TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉS TERVEZETE

3.1. A terület természetvédelmi jelentőségének kiértékelése

A helyi jelentőségű védett területet természetszerű élőhelyként kell megőrizni. A környékét olyan mérvű táj átalakítási tevékenységek érték, melyek részleteiben sem emlékeztetnek a hajdani viszonyokra. A védendő terület még viszonylag egységesen mutatja, illetve emlékeztet az egykori állapotokra. Szerencsére maroknyi területen ugyan, de fokozottan védett fajok is megmaradtak. Botanikai szempontból a

különleges tájképi értékkel is bíró, növénytakarások, zoológiai szempontból, mint védett állatfajok számára élőhelyet biztosító terület emelendő ki. Nem elhanyagolható az a körülmény sem, hogy a terület alkalmas arra, hogy természetvédelmi kezeléssel nagyban fejleszthető.

Méret: A terület mérete közepes, elegendő a védelmi célok megvalósításához.

Sokféleség: A közvetlen környezethez viszonyítva a biológiai sokféleség kimagasló.

Természetesség: A területen található élőhely a mezőgazdasági szempontból művelésre alkalmatlanságának köszönheti a természetközeli állapotban maradását, így számos értékes fajnak nyújt élőhelyet.

Ritkaság: Számos ritka növény és állatfajnak nyújt élőhelyet a terület.

Sérülékenység: A terület a környezeti tényezők miatt sérülékeny.

Jellemzőség: A területen található növénytakaró jellemző a hasonló körülmények (mikrorégió) közötti természetes területekre. Ökológiai egységben elfoglalt helyzetét, potenciális természetvédelmi értékét, különleges jelentőségét éppen az adja, hogy a környéken hasonló területekről már az ilyen jellegű állapot az antropogén hatások miatt eltűnt.

Története: a terület mai képének kialakulását a mellékelt tájtörténeti elemzésben kerül részletezésre.

3.2. A természetvédelmi célkitűzések, stratégiák meghatározása

3.2.1. Célkitűzések

- Biztosítsa a területen található természetközeli állapotú élőhely hosszú távú fennmaradását, valamint a tervszerű természetvédelmi kezelés hatására az élőhely jelenlegi állapotának javulását,
- A tervezett élőhely rekonstrukciókkal és élőhely teremtő intézkedésekkel növekedjen a terület biodiverzitása, valamint a területen előforduló védett állat és növényfajok populációinak mérete,
- A terület biztosítsa a látogatók számára a természetközeli állapotú élőhely és ehhez kötődő fajok megismerésének, megfigyelésének lehetőségét.
- Fejlesztés, rekonstrukció
-

3.2.2. Természetvédelmi stratégiák

A terület rendeltetésének biztosításához alapvető stratégiai feltétel a terület jelenlegi állapotának, jellegének hosszú távú megőrzése, lehetőség szerint további javítása. **Ezért a terület ingatlan nyilvántartás szerinti művelési ágának megváltoztatása, valamint az ingatlanok funkciójának és jellegének megváltoztatása (pl. rét, legelő**

terület elszántás miatti csökkentése, útépitési területvesztés.) kifejezetten nem kívánatos tevékenység!

A védett terület által érintett ingatlanok jelenlegi természetközeli állapota megfelelő természetvédelmi kezelés mellett alkalmas a terület helyi védettségű rendeltetésének hosszú távú biztosításához. A rendeltetésben foglalt funkciók hosszú távú biztosítása érdekében a környezeti és természetvédelmi kezelési terv bizonyos tevékenységeket időben és térben szabályoz, illetve tilt, valamint meghatározza a szükséges természetvédelmi kezelési beavatkozásokat.

A területet érintő ingatlanok állapotának megváltoztatása engedélyköteles és kizárólag a védett természeti terület rendeltetésével (lásd az 1.1.2. fejezetet) és a kezelési célkitűzésekkel összhangban történhet, amelyet határozatban kell előírni. A határozatot a jegyző adja ki, és végrehajtását ellenőrzi.

A védett természeti érték és természeti terület megőrzéséhez, továbbfejlesztéséhez szükséges bármilyen beavatkozás csak a jegyző, mint az első fokú természetvédelmi hatósági jogkört gyakorló hozzájárulásával lehetséges.

A védett természeti értékek megóvása, esetenként őrzése és fenntartása a terület tulajdonosának, illetve kezelőjének a feladata.

A védett természeti terület határainak táblával történő megjelölése szükséges.

A jelenlegi természeti állapot megőrzése mellett bizonyos élőhelyek rehabilitációja is indokolt lehet, például vizes élőhely rekonstrukció, tájidegen növényfajok eltávolítása, speciális szaporodó helyek kialakítása.

3.2.3. Korlátozó és veszélyeztető tényezők

- Anyagi források hiánya,
- Kedvezőtlen időben végzett mezőgazdasági munkálatok,
- Tűzfagyújtás,
- Elszántás,
- Rétek korai kaszálása,
- Rétek kaszálása utáni legeltetés, illetve túllegeltetés,
- Túlzott látogató létszám okozta terhelés (turizmus), fegyelmetlen magatartás,
- Látogatók okozta szemetelés,
- Havária esetén a folyó vizével potenciálisan bekerülő szennyező anyagok,
- Szennyvíztelep működési hibájából adódó szennyezés,
- Vízsztintsüllyedés,
- Erdőtüzek,
- Globális klímaváltozás okozta környezeti változások,
- Erdőkártevők elszaporodása,

- A tájidegen fajok további terjedése,

3.3. A gyakorlati természetvédelmi feladatok meghatározása

Általános kezelési előírások

- Mór város hatályos Helyi Építési Szabályzatában és Szabályozási Tervében (az *Értékvédelem zónáihoz tartozó Táj és természetvédelem zónák* között, mint helyi természetvédelmi területet szerepeltetni kell, a Szabályozási tervlapokon a védett területet jelölni kell,
- Tilos további létesítmények telepítése, lakó- gazdasági, vagy egyéb építmény elhelyezése, ez alól kivételt képeznek az öntözés vízi létesítményei, amennyiben a terület védetté nyilvánító jogszabályban kitűzött rendeltetésével és a védetté nyilvánítás céljával nem ellentétesek,
- A látogatók a kijelölt úton és ösvényen gyalogosan közlekedhetnek,
- A természetbeli állapotuk alapján gyepterületeket kaszálással kell kezelni a gyomosodás megakadályozása érdekében. A rétek fokozottan védett növényfajok miatt különösen értékes részein szükség esetén időnkénti cserjeirtással a cserjésedést meg kell akadályozni,
- A kaszálás időbeli korlátozása szükséges,
- A védett területen biztosítani kell a látogatók számára a személyi hulladék megfelelő összegyűjtését szolgáló hulladéktárolók elhelyezését. Javasolt a tájba illő (fából készült) hulladékgyűjtők elhelyezése. A terület látogatásából származó gyűjtött és elhagyott hulladék összegyűjtéséről és elszállítatásáról a terület kezelője gondoskodni köteles a szükségesnek megfelelő rendszerességgel,
- A területen található tájidegen fákat és cserjéket el kell távolítani, helyettük szórt állásban őshonos fajok telepíthetők, de a zárt erdő kialakítása nem kívánatos,
- Tilos a sajnálatosan egyre gyakrabban tapasztalható tűzifagyűjtés! Az esetlegesen veszélyessé váló fák, ágak eltávolítása a tulajdonos, vagy a természetvédelmi kezelő feladata,
- Legeltetés szabályozása.

3.3.1. Mezőgazdaságra vonatkozó előírások

A területen több olyan ingatlan található amely jelenleg a valós telekkönyvi mértékénél kisebb kiterjedésű, mivel száraz időszakban széleit elszántották. Tilos a jelenlegi természetközeli terület további csökkentése, a nádas és cserjés szegélyek megszüntetése, majd felszántása. Hosszú távon törekedni kell a már elvont, mély fekvésű területek rehabilitálására.

A védetté nyilvánítás nem okozná az eddigi gazdálkodás számottevő megváltoztatását. Természetesen a védett élővilágra károsan ható eljárások alkalmazását fel kell függeszteni, a jövőben a környezettudatos hasznosításnak kell teret adni. Szükség van a rétek eddigi kaszálására, ám kissé más módon. A kaszálás elvégzése a legveszélyesebb művelet a gyepek természetközeli hasznosításában. A jelenlegi nagyteljesítményű, gyors kaszálógépek sok természetvédelmi kárt idéznek elő a földön fészkelő madárfajok esetében, ezért az első kaszálás idejét minél később kell elvégezni,

A gyepek kaszálásánál két szempontot kell figyelembe venni, az egyik az adott év csapadékviszonyai, a másik a földön fészkelő fajok ivadéknevelési előrehaladottsága. A kaszálások legkorábbi kezdete csapadékos évben június 15-től, száraz évben július 1-től lehetséges.

Kerülni kell a befelé szűkülő körkörös, csigavonalas kaszálási módot! Helyette ajánlott a vonalas, illetve a kifelé táguló körkörös kaszálás, így lehetősége van a madaraknak a fiókáik elvezetésére. Egy-egy terület kaszálásakor ajánlott kisebb sávok meghagyása búvóhelyül a ragadozók ellen (pl. fák környéke).

A Natura 2000 gyepterületeken végzett kaszálás módjáról a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X.18.) Kormányrendelet 4. § (1) bekezdése és az 5. § (1) bekezdése rögzít előírásokat, amelyek betartása- a helyi jelentőségű védett természeti terület státuszától függetlenül – Natura 2000 területen kötelező.

4. § (1) A terület legalább 5, legfeljebb 10%-át – beleértve a természetvédelmi érdekből hatósági határozattal elrendelt eseti korlátozással érintett földterületeket is – kaszálásonként változó helyen kaszátlanul kell hagyni.

5. § (1) A kaszálást a kaszálendő terület középpontjából indulva vagy a táblaszél mellől, az ott élő állatok zárványterületre szorítása nélkül kell elvégezni. A kaszálás során vadriasztó lánc használata kötelező.

Igen jelentős hatású az állattartás, aktuálisan a birkanyájak legeltetése. Minden esztendőben, óriási mértékben túllegeltetik a területet a kaszálások után. A környező kukoricatarlók legeltetése során is a rét adja az állatok pihenőhelyét. Káros hatásai a „delelőhelyek” kialakulásában, a túllegeltetéssel járó káros szelekció, a taposás, szerves anyag felhalmozódásból adódó gyomosodás, valamint az állatvilág zavarásában ölt testet. A terepbejárás során megállapítást nyert az, hogy a terület erősen túl van legeltetve, tehát mértéktartóbb legeltetés szükséges. Azokat a területeket, ahol mocsári társulások találhatóak, érdemes kivonni a legeltetésből, s a

továbbiakban csak kaszálóként fenntartani. Az ilyen kezelés mellett lehetőséget adunk arra, hogy a közeli szomszédos termőhelyek védett növényei egy idő után itt is megjelenhessenek.

A gyepek homogén záródásának sérülésével, illetve az általánosan tapasztalható további, a mezőgazdaság számára is káros körülmények összeadódásaként agresszívan terjeszkedő tájidegen, adventív fajok okozta gyomosodás komoly problémát jelent. Fontos e növényfajok (pl. szerbtövis, kanadai aranyvessző, parlagfű, selyemkóró stb.) állományainak visszaszorítása, illetve az állománydinamikájuk folyamatos figyelemmel kísérése, terjeszkedési lehetőségeik csökkentése.

3.3.2. Erdészeti vonatkozású előírások

Korlátozottan, és spontán regenerálódva sporadikus kiterjedésben megmaradtak az egykoron meghatározó rétek, fasorok ligeterdők töredékei. Tájképi jellegük azonban erősen romlott, mert gyakran indokolatlanul vágta ki idős, egészséges fákat. A fák pótlásával gyakran nem törődtek korábban. Ha mégis történt némi fatelepítés, akkor is gyakran tájidegen fajokkal végezték el a pótlást, mint a nemes nyarak (*Populus x euramericana*), vagy az akác (*Robinia pseudo-acacia*).

A Móri-víz környékén látványos eredményeket hozna a rekonstrukció. Jelenleg a valószínűsíthető egykori állapothoz képest kevés fa található a területen. Ajánlatos volna az őshonos Magas kőris (*Fraxinus excelsior*) és a Kocsányos tölgy (*Quercus robur*) telepítését szorgalmazni, s mindenképp kerülni a fent említett tájidegen fajokot.

A patakokat és árkokat kísérő égerligetek fenntartása fontos, hisz egy viszonylag ritka növénytársulásról van szó.

Tekintettel arra, hogy a védett területen található faállomány döntő része nem minősül erdőnek, így erdészeti üzemterv hiányában a kezelő feladata az alkalmazandó kezelés leírása.

A területen található őshonos fajok egyedei, azok odvas, és letört ágai fontos rovarbölcsők, illetve védett fajok szaporodó és búvó és táplálkozóhelyei. Ezért a területen a fakitermelés, favágás, tűzifa és ágfagyűjtés a természetvédelmi kezelővel egyeztetett módon történhet.

A már kivágott, elpusztult fák helyét a szomszédos egyedek vegetatív vagy generatív eredetű újulatával érdemes mesterségesen is pótolni. A területi rehabilitáció esetén, szintén a fentiek szerint kell eljárni.

A terület előzetes vizsgálata során, a védett területen, illetve annak szomszédos földrészletein több tájidegen faj jelenléte került megállapításra. A tájidegen fajok és a javasolt beavatkozások terjedésük megakadályozására:

Keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*)

Védekezés ellene: Elsősorban a magtermő egyedeket kell rövid időn belül visszaszorítani, hogy a magról történő további terjedése megszűnjön. Teljes egészében nem lehet kizárni a magról történő terjedést, mivel a környező területekről

(akár 10-30 km) is bekerülhet vonuló madarak által a területre. Tősarjai ellen vegyszeres védekezéssel lehet a legjobban védekezni, erre a legalkalmasabb az augusztusi időszakban történő kivágás, majd vágási felület (metszészlap-kenés) Medallon extra totális vegyszerrel (szelektív módon ecsetelő kenéssel).

Bálványfa (*Ailanthus altissima*)

A bálványfa önmagával térben, és időben dimenzionál, így minden konkurenciát kiszorít maga mellől. Gyökérsarjai az anyafa magtermőre-fordulásával azonos időben már megjelennek, és élete végéig folyamatosan terjed sarjról is.

Védekezés ellene: szükséges a bálványfa totális kiirtása a védett területről, jelenleg még megfogható a faj további terjedése, viszont, ha nem avatkozunk be időben, akkor a természetvédelmi kezelés jelentős energiáit ezen agresszívan terjedő fafaj elleni küzdelemre kell szánni. Hasonlóan az ezüsthához nyár végi időben kivágva a vágási felületet Medallon-nal megkenve védekezünk ellene, további két éven keresztül figyelni kell, hogy a sarja mennyire maradtak életképesek, és ezeket Medallon-nal injekciózva kell irtani.

Zöld juhar (*Acer negundo*)

A Zöld juhar intenzív terjedése az egész környéken tapasztalható.

Védekezés ellene: Hasonlóan az előbbi fajokhoz, nyár végi időben kivágás után a vágási felületet vegyszeres kezelése javasolt tősarj ellen.

3.3.3. Vadgazdálkodásra vonatkozó előírások

A területen folyó jelenlegi vadgazdálkodási tevékenység nem veszélyezteti a természetvédelmi értékek megőrzését. További vadászati és vadgazdálkodási berendezés csak különösen indokolt esetben létesíthető.

3.3.4. Vízgazdálkodás

A vizsgált terület jelen állapotban maradásának egyik legfontosabb eleme a víz, és a magas talajvízszint. A Móri-víz folyásának további gyorsítása, a meder süllyesztése jóvátehetetlen károkat okozhat a magas vízszinthez kötődő ökoszisztéma életében. Ezért életbevágó az indokolatlan mederkotrás munkálatok elleni fellépés.

Fontos tényező a vizsgált terület életében a Fejérvíz Zrt. móri szennyvíztisztító telepe. Szerepe kettős az itteni élővilág életterének alakulásában. Jelenléte egyrészt szerencsés, hiszen állandónak mondható vízellátást biztosít a nyári aszály idején is. A szennyvíztisztító telepen történt adatgyűjtés alapján elmondható, hogy a telep napi 1800-2000 m³ tisztított szennyvizet juttat a Móri-vízbe, ami nem elhanyagolható mennyiség.

Lényeges a mennyiség mellett, a folyóba jutó tisztított szennyvíz minősége is. A telep vezetőjének elmondása szerint, az innen kijutó víz a korábbi besorolás szerinti III.

vízminőség védelmi kategória szabványának mindig megfelel, a telep ISO 14001 tanúsítással rendelkezik. A mechanikai, majd biológiai tisztítási folyamat mellett nincs kémiai beavatkozás (vas-szulfát használata a foszfor megkötésére).

Fenti pozitív körülmények mellett meg kell említeni, hogy a telep néha negatívan is hat. A hirtelen lezúduló nagy esők miatti tisztítatlan szennyvíz kiengedés történhet. Az ülepítő műtárgy, illetve az abban kezelt szennyvíz szélsőséges hidegben lefagy. Ilyen esetben a működési zavar, ill. annak elhárítása miatt, szintén tisztítatlan szennyvíz kerülhet a Móri-vízbe, amely óriási terhelést jelent. Ezért a fenntartónak állandó figyelemmel kell lennie a telep zökkenőmentes működésére. A fenti jelenségek következményeinek megakadályozására, a tervezett tájrekonstrukciós munkák pozitív választ adhatnak.

3.3.5. Oktatás, bemutatás

A védett státusz realizálódása, a terület fejlesztése után nagyobb társadalmi érdeklődés várható. A területen jól látszó helyen, a város felől bevezető utak mentén általános tájékoztató táblák elhelyezése szükséges, amely a védettség tényén túl tájékoztatja a látogatót a területen való tartózkodás legfontosabb szabályairól, és a korlátozásokról. Továbbá szükséges az oktatást és ökoturisztikai bemutatást szolgáló tematikus tanösvény kialakítása is. A tanösvény csak egyeztetett időpontban, vezetővel lenne látogatható.

Természetesen az így kialakuló valóban védett terület szerves részét képezheti a helyi oktatási intézmények tananyagának, illetve a jövő nemzedék környezettudatos nevelésének fontos helyszíne lehet.

3.3.6. Szabadidős tevékenységek

Az utóbbi években a környéken jelentősen nőtt a lovassport iránti érdeklődés. A tapasztalatok szerint egyes lovascsoportok természetet nem tisztelő magatartása, a jelentős természetvédelmi károkozásokon túl, egyéb, pl. mezőgazdasági károkat is okoz. A természetvédelmi kezelő feladatát képezi, hogy - az egyébként önmagában csekély terhelést jelentő - lovaglás káros hatásait kiküszöbölje a lovagolni szándékozókval folytatott egyeztetésekkel.

A motorsportok több szempontból károsak, és veszélyesek a terület értékeire, ezért a területen minden ilyen jellegű tevékenység tilos.

3.3.7. Kutatás

A területen ökológiai, botanikai, zoológiai, átfogó természetvédelmi kutatást kell végezni, hogy részletesebb adatok birtokába jusson a kezelő.

3.3.8. Egyéb használat

A védett területrészen lakó, gazdasági ideiglenes vagy állandó épület, mezőgazdasági építmény nem létesíthető.

3.3.9. Mór Város közigazgatási határán kívül eső területek

A védendő értékek nem érnek véget településünk közigazgatási határával, hasonló alakban folytatódnak a szomszédos Bodajk település külterületén. A bodajki terület szerves egységet alkot a már ismertetett móri területtel. A védett terület kialakítása és megőrzése, csak a két területrész egységes kezelésével lehet teljesen mértékben sikeres. Korábban egyeztetések történtek Bodajk Nagyközség Önkormányzatával is, melyek pozitív eredménnyel záródtak. Ezt a kapcsolatot meg kell újítani, és szorgalmazni a kapcsolódó bodajki területek helyi védelem alá vonását.

4. Munkaterv

4.1. Rövidtávon

- Iskolai, illetve érdeklődők számára bemutatók szervezése
- A területen gazdálkodók gazdálkodási gyakorlatának környezettudatosá tétele
- A terület nyugalmanak biztosítása (motorsportok, állattartás)
- Folyamatos hulladékgyűjtés
- Monitoring tevékenységek

4.2. Középtávon

- A védett terület pontos geodéziai felmérése, az elszántott területek művelési ágnak megfelelő használata
- Tanösvény kialakítása, szeméttárolók kihelyezése
- A pénzügyi források függvényében bérleti viszonyba, vagy birtokba kerülni
- Rekonstrukciós tevékenységek tervezése
- A szomszédos területek monitoringjának megkezdése

4.3. Hosszú távon

- A pénzügyi források függvényében élőhely rekonstrukciós feladatokat fokozatosan végrehajtásának megkezdése

Tájtörténet

Amennyiben a jövő számára próbálunk valamit tenni, nem szabad megfeledkezni arról, hogy ennek a területnek múltja is van. A múltra vonatkozó kutatásaink mintegy 125

évre nyúlnak vissza. Megdöbbentő eltéréseket mutat az akkori, és a jelen állapot összehasonlítása. Elmondható, hogy a régió határozott ipari fejlődése, valamint az évszázadokra visszatekintő mezőgazdasági termelés szinte teljes mértékben megfosztotta a tájat egykori természetes adottságaitól. Két emberöltő alatt a terület megközelítőleg a felét elvesztette az egykor természetes állapotához kapcsolódó tájképi, és az élővilágnak életteret nyújtó értékeinek. E vizsgálat eredményei szintén a megőrzés lehetőségeinek kutatására, védetté nyilvánítás sürgető teendőire hívja fel a figyelmet.

A védendő terület a Bakony és a Vértes között terül el, és azoktól merőben eltérő természetvédelmi jelentőséggel bír. A környéken egyedülálló fás legelő, nedves kaszáló területekről van szó, melyeket ligeterdők határolnak. Valószínű, hogy a múltban a Móri-víz völgsíkjának egésze hasonló képet mutatott, de mára már csak e kis terület maradt meg az egykori árterületből. Sajnálatos módon, e területen korábban természetvédelmi munka, állomány felvételezés nem történt, illetve erről nincs tudomásunk.

Az 1883. évi könyomatos térképek vizsgálata

A móri Földhivatalban folytatott kutatás során sikerült tanulmányozni az 1883-ban Mórról és környékéről készített könyomatos térképeket. Úgy tűnik a 125 éves térképek első pillantása után (a mai viszonyokhoz képest), mintha egy másik terület térképét tartanánk a kezünkben. Hihetetlen, rég elfelejtett információkat mutatnak a több mint egy évszázados nyomatok. Sok mindenre lehet következtetni a térkép felirataiból, egyes területrészek, dűlők régi elnevezéseiből. Számunkra különösen érdekes a régi mezőgazdasági szerkezethez kapcsolódó birtokviszony, illetve az ezzel együtt járó, apró nadrágszűj parcellás struktúra. Következtethetünk továbbá az eltűntetett régi utak, betemetett árkok, felszántott rétek, és a szabályozott, töltések közé zárt folyó előtti állapot tájképi megjelenésére.

A képzeleten túl, az alábbi összehasonlítás elkészítésére ad lehetőséget a két emberöltővel ezelőtti, és a mai állapotot mutató térképek tüzetes vizsgálata. A régi és a jelen állapot egyeztetése során nem csak a védelemre javasolt területeket vettem egybe, hanem az egykor nagyobb kiterjedésű, a mai védendő területhez hasonló, jól elhatárolható egységet. Ezt a vizsgálatot mutatja az alábbi táblázat.

Az 1883 évi és a mai állapot összehasonlítása

Összehasonlítás alapja (290 ha)	1883 évi állapot	Mai állapot	Csökken és %
Rétek, kaszálók kiterjedése	Kb. 148 ha	73 ha	50,7

Erdők kiterjedése	Kb. 9 ha	4.32 ha (fasorok nélkül)	50,8
Környező árkok hossza	1333,4 m	3110 m	+57,2
Vízfolyás hossza	8026 m (10405 m!)	5980 m	42,5
Földrészletek száma	817	44	94,6

A fenti táblázat adataiból egyértelmű képet kapunk arról, hogy milyen mértékben fogyott a természetközelinek mondható területek száma. Ez átlagosan 48 %-os csökkenés!

A Móri-víz mederhosszánál a zárójelben jelzett érték az egykori meanderező meder, és a Malom-árok összevont hosszúsága. A mai meder ennek csupán 57,5 %-a. A folyón átívelő két híd (Móron ill. Bodajkon) légvonalban mért távolsága 5320 m, ami az egykori meder 51,1%-a, míg a mai meder a légvonalban mért távolságnál csak 10 %-al hosszabb.

A földrészletek számának óriási csökkenésének oka a mezőgazdasági szerkezet átalakulása. Ennek tudható be, hogy sok kis apró rét, legelő szántó művelés alá került, s így az arra addig jellemző természetes növényzet eltűnt.

Egyedüli növekményről, csak az árkok hosszúságát tekintve lehet beszélni. Sajnos ennek az oka a terület lecsapolási, a minél gyorsabb vízvezetés, a magasan lévő talajvízszint megszüntetésének a szándéka.

A múlt vizsgálatokor a konkrét szám adatokon kívül, érdekesek a régi feliratokból levonható tanulságok. Két vízimalom működött hajdanán, a Horváth-szögi Öregmalom, és a Kecskemalom-tavi rétnél a Kecske malom. A Kecske malom egykori helye még érzékelhető, illetve a Malom-árok torkolata vélelmezhető a Móri-víz töltésén. Szintén a régi térkép alapján lehet következtetni egy egykori tó, a Véntó létezésére.

Előterjesztés 1. sz. melléklete

Rempert O.

1/1576/2023

5838/2023

Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság
2509 Esztergom, Strázsa-hegy 1525 Budapest, Pf. 86.
Ügyfelfogadás: 1121 Budapest, Kőltő utca 21.
Tel.: 1/391-4610 Fax: 1/200-1168
E-mail: dinpi@dinpi.hu www.dunai-poly.hu
Hivatal rövid neve: DINPI, KRID: 711100335

Kérjük, válaszában hivatkozzon ügyiratszámunkra!

Móri Polgármesteri Hivatal	
ELŐADÓ:	RO
IKTATVA	2023 ÁPR 13. LA
IKTATÁSSZÁM:	1/1576-5/2023
ELŐSSZÁM:	

Ügyirat száma: DINPI/2207/1/2023.
Ügyintéző: Debreczeni Edit
E-mail: debreczeni.edi@dinpi.hu
Tárgy: Móri víz és környékének helyi jelentőségű védett természeti területé nyilvánításáról szóló 12/2016. (IV.2.) sz. önkormányzati rendelet 3. sz. mellékletének módosítása
Ügyintéző Önöknt: Rempert Orsolya

Dr. Taba Nikoletta jegyző asszony részére
Mór Város Önkormányzata
HK útján

Tisztelt Jegyző Asszony!

Kézhez kaptuk 1/1576-1/2023. iktatási számú megkeresését, melyben a Mór közigazgatási területén helyi jelentőségű természetvédelmi szempontú oltalom alatt álló „Móri víz és környéke TT” természetvédelmi kezelési tervének tervezett módosításával kapcsolatban kéri véleményünket.

A tervezett öntözővíz tározó helyét/műszaki kialakítását területileg illetékes természetvédelmi ör kollégáinkkal terepi bejárások során több körben egyeztettek. A tározónak a megállapodott helyszínen történő elhelyezése és az ehhez szükséges jogszabályi változtatás a helyi jelentőségű természetvédelmi terület szempontjából elfogadható, a következő megfogalmazással:

Kezelési terv 3.3 „Általános kezelési előírások” pontja: „Tilos további létesítmények telepítése, lakó- gazdasági vagy egyéb építmény elhelyezése, ez alól kivételt képeznek az öntözés vízi létesítményei, azzal a kitételrel, hogy öntözővíztározó - szükséges létesítményeivel - kizárólag szántó művelési ági területen helyezhető el, a kapcsolódó öntözővíz szállító csővezetékek legelő művelési ági területeken is vezethetők.”

A kezelési terv szövegével kapcsolatban néhány további megjegyzést is tennénk:

A rendelet 2. sz. melléklete tartalmazza a védett terület ingatlan-nyilvántartási adatait. Ezzel párhuzamosan a rendelet 3. sz. melléklete (kezelési terv) 1.5 számú „Tulajdonosi, birtokviszonyok, használati jogok” című pontja szintén tartalmaz egy helyrajzi számos táblázatot, azonban a két felsorolás nem minden elemében fed át egymással: pl. a tárgyi, öntözővíz tározó elhelyezésével érintett Mór 01083/11 és 01083/12 hrsz.-ú ingatlanok nem is szerepelnek a kezelési terv 1.5 pontjában található táblázatban. Valószínűleg ez a második, tehát a kezelési terv szövegében szerepeltetett táblázat a benne felsorolt ingatlanoknak már nem aktuális ingatlan-nyilvántartási állapotát tükrözi, valamint magántulajdonosok neveit is tartalmazza, ami több szempontból is aggályos. Mindezek miatt javasoljuk, hogy a rendelet módosítása keretében a kezelési terv 1.5 pontját törölni szíveskedjenek.

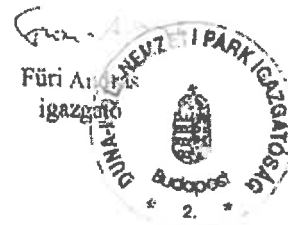
Másik kérdésünk a kezelési terv szövegében a „tervezési terület”, illetve „védelemre tervezett terület” helyett a „védett terület” megnevezés alkalmazása.

Felhívjuk szíves figyelmét, hogy a Móri vízfolyásból vízkivét csak az ökológiai vizigényt biztosító vízmennyiségen felüli vízkészletből lehetséges, a terület ökológiai vízkészletét a vízkivétel negatívan nem befolyásolhatja.

A Natura 2000 területről történő vízkivétel a vízháztartástól függő Natura 2000 jelölő élőhelyek és fajok érintettsége miatt *Natura 2000 hatásbecslés köteles*.

Budapest, 2023. április 12.

Üdvözlettel:

Kapják:

- Címzett (Mór Város Önkormányzata MORPH, KRID: 507149121)
- Tájékoztatásul: Fejér Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály (FMKHKOTE, KRJD: 733602766)
- Irattár

L&I

A dokumentum elektronikus úton készült.
Dátum: 2023.04.13 10:46:53
Ürszabó Nemzeti Park Igazgatóság
Kiszáradt Helyettes

Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság
2509 Esztergom, Strázsa-hegy ☒ 1525 Budapest, Pf. 86
Ügyfélfogadás: 1121 Budapest, Köllő utca 21.
Tel.: 1/391-4610 Fax: 1/200-1168
E-mail: dinpi@dinpi.hu www.dunaipoly.hu
Hivatal rövid neve: DINPI, KRID: 711100335

Kérjük, válaszában hivatkozzon ügyiratszámunkra!

Ügyirat száma: DINPI/2207/2/2023.
Ügyintéző: Debreczeni Edűt
E-mail: debreczenie@dinpi.hu
Tárgy: *Móri víz és környékének helyi jelentőségű védett természeti területé nyilvánításáról* szóló 12/2016. (IV.2.) sz. önkormányzati rendelet 3. sz. mellékletének módosítása, kiegészítő szakmai vélemény
Ügyintéző Önöknél: Rempert Orsolya

Dr. Taba Nikoletta jegyző asszony részére
Mór Város Önkormányzata
HK útján

Tisztelt Jegyző Asszony!

A Mór közigazgatási területén helyi jelentőségű természetvédelmi szempontú oltalom alatt álló „Móri víz és környéke TJ” természetvédelmi kezelési tervének tervezett módosításával kapcsolatban az alábbi kiegészítő szakmai véleményt adjuk.
Igazgatóságunk a helyi jelentőségű védett természeti területre vonatkozó természetvédelmi kezelési terv tervezett módosítását a *természetvédelmi kezelési tervek készítésére, készítőjére és tartalmára vonatkozó szabályokról* szóló 3/2008. (II. 5.) KvVM rendelet 6. §-a alapján szakmai szempontok szerint véleményezi.

A *Móri víz és környékének helyi jelentőségű védett természeti területé nyilvánításáról* szóló 12/2016. (IV.2.) sz. önkormányzati rendelet alapján a védetté nyilvánítás célja az alábbiak szerint, több pontban is meghatározott:

1. § „... Móri-víz völgyének természeti értékeinek hosszú távú megőrzése, oktatási-ismeretterjesztési és kirándulóhelyként való fenntartása céljából helyi védelem alá vonja.”

A rendelet 2. sz. mellékletének 1.2 „A terület rendeltetése” pontjában:

„Természetvédelmi. Biztosítsa a védendő terület hosszú távú megőrzését, ezzel az ott élő védett növény- és állatfajok sokféleségének védelmét, élőhelyük megtartását.”

A rendelet 3. sz. mellékletének (természetvédelmi kezelési terv) 3.2.1 „Célkitűzések” pontjában:

„Célkitűzések:

- *Biztosítsa a területen található természetközeli állapotú élőhely hosszú távú fennmaradását, valamint a tervszerű természetvédelmi kezelés hatására az élőhely jelenlegi állapotának javulását.*
- *A tervezett élőhely rekonstrukciókkal és élőhely teremtő intézkedésekkel növekedjen a terület biodiverzitása, valamint a területen előforduló védett állat és növényfajok populációinak mérete. ...”*

A tervezett módosítás okául szolgáló, főleg szántókra tervezett öntözővíz tározó a helyi védetté nyilvánításkor nevesített egyik célnak, miszerint növekedjen a terület biodiverzitása, akár még meg is felelhet, de mindez, a vízrendszerből történő felszíni és talajvíz kivétel miatt nincsen összhangban a védetté nyilvánítás rendeltetésével, a meglévő élőhelyek megtartásával, a meglévő élőhelyek állapotának javulásával.

Kétséges, hogy a 3. sz. melléklet 3.3.4. „Vizgazdálkodás” pontjában tett „A vizsgált terület jelen állapotban maradásának egyik legfontosabb eleme a víz és a magas talajvízszint.” megállapítással összhangban van-e a tározóból történő elpárolgás, és a vízfolyásból kivett öntözővíznek a Mór 01053/1, 01059/1-2, 01083/5, 7-10 hrsz.-on található szántóterületekre, tehát a védett területtől távolra történő juttatása.

Szakmai véleményünk az, hogy csak olyan építmény helyezhető el a helyi védettség alatt álló területen, amely a terület védetté nyilvánító jogszabályban kitűzött rendeltetésével és a védetté nyilvánítás céljával nem ellentétes.

Budapest, 2023. április 17.

Üdvözlettel:

Fűri András
igazgató

Kapják:

- Címzett (Mór Város Önkormányzata MORPH, KRID: 507149121)
- Tájékoztatásul: Fejér Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály (FMKHKOTE, KRID: 733602766)
- Irattár

Fejér Vármegyei Kormányhivatal

Iktatószám: FE/KTF/5743-2/2023.

Ügyintéző: Órsi Katalin

Tárgy: a Móri-víz és környékének helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánításáról szóló önkormányzati rendelet módosításának véleményezése

Ügyintézőjük: Rempert Orsolya

Ügyiratszámuk: 1/1576-2/2023.

Mór Városi Önkormányzat Jegyzője
Dr. Taba Nikoletta jegyző részére

Tisztelt Jegyző Asszony!

Fenti számú megkeresésében tájékoztatta a Fejér Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztályt (továbbiakban: Főosztály) arról, hogy az Önkormányzat módosítani kívánja a Móri-víz és környékének helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánításáról szóló önkormányzati rendeletet.

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 48. § (3) bekezdése alapján a Főosztály az alábbi véleményt adja:

A tervezett módosítás a rendelet mellékletében rögzített kezelési terv módosítására terjed ki, amely szerint a területen a további létesítmények telepítésének, lakó- gazdasági, vagy egyéb építmény elhelyezésének tilalma alól az öntözés vízi létesítményei kivételt képeznének.

Az öntözéssel kapcsolatosan figyelembe kell venni, hogy a helyi jelentőségű védett természeti terület legnagyobb része (túlnyomórészt a gyepterületek) a Móri-árok (területkód: HUIDI20033) kiemelt jelentőségű Natura 2000 terület része is, ahol a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet 4. § (2) bekezdése értelmében a Natura 2000 területéhez tartozó gyepterületek öntözése tilos. Az öntözés vízi létesítményeinek elhelyezése ugyanakkor nem feltétlenül jelenti a közvetlenül érintett területek öntözését is, így a tervezett módosításnak országos hatályú jogszabályi akadálya alapvetően nincs.

Javasoljuk azonban a tervezett megfogalmazást az alábbiak szerint kiegészíteni: *Tilos további létesítmények telepítése, lakó- gazdasági, vagy egyéb építmény elhelyezése, ez alól kivételt képeznek az öntözés vízi létesítményei, amennyiben a védetté nyilvánítás célját nem veszélyeztetik.*

Ennek teljesülését a természetvédelmi hatóságnak a környezetvédelmi eljárásokban, illetve a vízjogi létesítési engedélyezési eljárásban szakhatóságként alapvetően vizsgálnia kell a javasolt kiegészítéstől függetlenül is, ugyanakkor egy védett természeti területre vonatkozó kezelési tervben álláspontunk szerint indokolt ezen természetvédelmi szempont kihangsúlyozása.

Kérjük, válaszában hivatkozzon iktatószámunkra!

8000 Székesfehérvár, Szent István tér 9., Tel. szám: 22/526-900, Fax: 22/526-905, e-mail: hivatal@fejervov.hu

Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály

Levelezési cím: 8002 Székesfehérvár, P/L: 137. Hivatali Kapu: FMKHKOTE, 733602766

E-mail: kornyeztvedelem@fejervov.hu

Ügyintézés helye: Engedélyezési és Szakhatósági Osztály, Felügyeleti és Végrehajtási Osztály
Székesfehérvár, Piac tér 12-14., Telefonszám: 06-22-795-145

Hulladékgazdálkodási Osztály: Székesfehérvár, Sörház tér 1., Telefonszám: 06-22-795-139

Ügyfélfogadás: Hétfő: 8⁰⁰-12⁰⁰; Szerda: 8⁰⁰-12⁰⁰ és 13⁰⁰-15⁰⁰; Péntek: 8⁰⁰-12⁰⁰

F:\DokU\Tar\OSAP\2023\ESZO\FYO\Természetvédelmi ügyek\ESZO\EB\FE_KTF_5743_2_2023_Mor_vedette_nyitvanito_rendelet_modositasanak_velemenyezese.docx

Javasoljuk továbbá a helyi jelentőségű védett természeti területhez tartozó ingatlanokat rögzítő táblázatokban szereplő helyrajzi számok aktualizálását is, figyelemmel arra, hogy a rendelet hatályba lépése óta több, helyrajzi szám változással járó telekalakítás is történt.

A kiadmányozási jog gyakorlása a fővárosi és vármegyei kormányhivatalok szervezeti és működési szabályzatáról szóló 15/2022. (XII. 21.) MvM utasítás és a Fejér Vármegyei Kormányhivatal vezetőjének a kiadmányozásról szóló 2/2023. (II. 20.) utasítása alapján történt.

Székesfehérvár, időbélyegző szerint

Dr. Simon László
főispán
nevében és megbízásából

Rákóczi Mária
osztályvezető

Kapják:

1. Mór Város Önkormányzata, Hivatali Kapun keresztül (MVO, 252702758)
2. Irattár

